

Skovrydning er en del af det arbejde, som de mange Galloway skal gennemføre. Her græsser de også på lyng, som skal forynges.

Hans-Henrik Jørgensen står over for en stor opgave med blandt andet at etablere en lodsejerforening.

Læsø lægger marker til landets største naturplejeprojekt

335 lodsejere med 1.758 matrikelnumre skal arbejde sammen med Naturstyrelsen om afgræsning af omkring 3.200 hektar natur på Læsø i det, der bliver Danmarks største naturplejeprojekt.

Af Torben Worsøe
two@landbrugsmedierne.dk
tlf. 33 39 47 47

Ikke alene skal naturen bevares og genskabes, der skal også skabes nye og spændende arbejdspladser for Læsøs omkring 1.800 indbyggere.

Ambitionerne i det LIFE-projekt, som skal sikre øens enorme naturværdier, er store. Det er udfordringerne i at gennemføre projektet også.

»Vi skal have lodsejerne til at deltage i projektet, og vi

skal sikre, at de professionelle landmænd på øen ikke rammes af krydsoverstemmelse på resten af deres jord, hvis der opstår problemer med naturplejen,« gør projektleder, natur- og landskabsingeniør Hans-Henrik Jørgensen nogle af problemerne op.

Oven i det kommer en række praktiske udfordringer.

Naturpleje for 16 millioner kr.

I alt er der bevilget otte millioner kr. til Læsø-projektet af EU-midlerne LIFE+. Pengene skal fordeles over fem år. Oven i beløbet har Læsø kommune bevilget en million kr. årligt og Naturstyrelsen i Vendsyssel en halv million kr. årligt.

Dertil kommer formentlig de tilskud, der er knyttet til 700 af Naturstyrelsens op mod 1.800 hektar på øen.

Det afhænger af, om en ejerforening kommer op at stå. Der er ingen statslig medfinansiering af projektet.

Udsigt til noget stort

Galloway-kvierne på kreaturvognen tager en kort tænkepause, inden de tager skridtet ud i friheden på den store hede og strandeng, hvor de skal tilbringe de næste mange måneder.

De ti kreaturer er en lille del af de i alt op mod 1.000 dyr, som i løbet af den femårige periode forhåbentlig skal af-

Strandengene på Læsø er unikke. Men de trues af tilgroning, hvis de ikke afgræsses på den rigtige måde. Også det klarer de alsidige Galloway, der her går med kalve på et område, som har været ejet af Københavns Universitet.

græsse, hvad Hans-Henrik Jørgensen anser for ideelt - nemlig godt 3.200 hektar.

Dyrene består dels af den stambesætning på 70 dyr, som Naturstyrelsen har haft en år-række, dels af dyr indkøbt fra en række danske besætninger.

Endnu er der ikke fyldt op med de dyr, som Natursty-

relsen gerne vil have til at afgræsse projektet.

»I øjeblikket tør jeg ikke købe flere dyr ind, for vi mangler stadig et vinterkvarter til dyrene, og vi har ikke fået en lodsejerforening op at stå,« fortæller Hans-Henrik Jørgensen, der for tiden har omkring 240 Galloway på øen. De nye

dyr er begyndt at kælte.

Modvirker invasion

De 1.000 dyr, der bliver resultatet af det femårige projekt, skal afgræsse en mosaik af natur, der går fra tør hede over strandenge, våd hede, klitlavninger og tør klit. Blandt de særlige udfordringer er vade-

græs. Oprindeligt importeret og sået, da Overgaard ved Mariager Fjord ville foretage indvinding af land. I dag har de spredt sig blandt andet til Læsø, hvor de udgør en hindring for, at vadefuglene kan fouragere i strandkanten.

»Vi flytter hegnet ud i vandet for at få dyrene til at græsse det, samtidig med at vi prøver at udrydde det på andre måder,« forklarer Hans-Henrik Jørgensen.

Specialiteter

Naturplejen bliver de 1.000 dyrs absolut vigtigste opgave. Alligevel er en del af ideen, at kødet fra dyrene også skal bruges i en række specielle fødevarer.

»Meget gerne lavet her på øen. Specialprodukterne vil medvirke til at skabe vigtige arbejdspladser,« siger Hans-Henrik Jørgensen.

» Vi skal have lodsejerne til at deltage i projektet, og vi skal sikre, at professionelle landmænd ikke rammes af krydsoverstemmelse på resten af deres jord

Hans-Henrik Jørgensen, projektleder

Naturplejen

- Der er for tiden 1.560 hektar hegnet på Læsø
- Projektet håber i yderste konsekvens at hegne yderligere 1.712 hektar.
- Hvis lodsejerforeningen kommer op at stå, vil NST arealer og tilskud indgå i foreningen